

Forum för talare

Juni 2006

Björn Söderberg

I Entreprenör utan gränser

Gymnasietiden var en ingen höjdare för mig. Jag kände mig allt för styrd och begränsad inom de ramar skolan satte upp, så när jag tog studenten 2001 var jag mer än redo att ge mig ut på jakt efter nya världar. Jag ville få fler och nya perspektiv på livet och ordnade ett volontärjobb som engelsklärare i Nepals huvudstad Kathmandu. Väl på plats visade det sig att familjen jag skulle bo hos bestod av ett tiotal föräldralösa unga män som delade rum. Jag förstod från början att min nya familj skulle komma att ha stor betydelse för mig men hur mycket de skulle komma att prägla min framtid tror jag aldrig jag kunnat ana.

Björn Söderberg

En av Sveriges yngsta och mest spännande entreprenörer som ser möjligheter där andra ser skräp.

[För mer information om Björn Söderberg – klicka här!](#)

Det var inte bara boendeförhållandena som var nya för mig, Nepal vände verkligen min värld upp och ner. Den underbara naturen och den färgsprakande kulturen kontrasterades mot de usla sociala förhållandena som så många i landet levde under. Den ständigt pågående nedbrytningen av miljön hade redan förorenat vattnet i Kathmandu så mycket att inte gick att dricka och sopbergen på gatorna bara växte.

Att se möjligheter

Jag startade mitt första företag när jag var 16 och har varit entreprenör sedan dess.

Jag tror fullt ut att man kan lyckas med det mesta, bara man vågar försöka och framför allt vågar ta risken att misslyckas. Min frustration över situationen i Nepal växte

Forum för talare

Juni 2006

Björn Söderberg

med tiden. Jag såg mina vänners svåra kamp för försörjning och hur samhällets strukturer stängde dem ute på grund av deras låga kasttillhörighet. Det, tillsammans med den påtagliga miljöförstöringen, gav liv åt företagsidén bakom Watabaran Cards & Paper Creations.

Vi, det vill säga jag och mina nepalesiska vänner, ville göra någonting för att förändra. Att se problemen är lätt, men det är förmågan att se möjligheter som skapar utveckling. Och när vi såg oss om fanns det möjligheter, bortglömda resurser i form av avfall och händiga personer som på grund av diskriminering hade svårt att hitta arbete.

Papperssoporna skulle återvinnas och förvandlas till julkort och säljas till svenska, miljömedvetna företag. Det var en kanonbra idé och efter en dags säljobb på telefon hade jag redan en order på 3000 julkort. Entusiasmen var stor men ett litet problem kvarstod, ingen visste hur man återvinner papper!

Jag ville bygga med ansvar...

Idag vet alla på Watabaran hur man återvinner papper, inte bara till produktion av julkort utan till anteckningsböcker, kalendrar och diverse andra pappersprodukter. Vi är nu 17 anställda och har nyligen omvandlats till ett aktieföretag. Allt har så klart inte varit enkelt men en stor anledning till att det gått så bra för Watabaran är att företaget är byggt på en värdegrund som uppmuntrar initiativtagande.

Efter vår första något kaotiska men ändå lyckade leverans av julkort bestämde vi oss för att bygga vidare. För mig var det viktigaste att bygga något långsiktigt hållbart. Ett företag som varken byggde på exploatering av arbetskraft i vinstsyfte eller var beroende av bistånd eller bidrag. Jag ville bygga ett företag som genererade vinst men som också tog sitt sociala ansvar. Rimliga anställningsförhållanden som bra löner, humana arbetstider, betald föräldradag och möjlighet att engagera sig fackligt skulle kombineras med en demokra-

Forum för talare

Juni 2006

Björn Söderberg

tisk organisation och en miljömedvetenhet. En annan hörnsten i företaget är möjligheten till vidareutbildning. För att få Watabaran att utvecklas behövde personalen få möjlighet att växa, både inom organisationen och i sig själva.

...och det lönade sig!

Med erfarenheterna från Watabaran vet jag att det inte bara är teoretiskt utan också praktiskt möjligt att kombinera lönsamhet och etik i ett företag. I Sverige är det självklart att en god arbetsmiljö skapar engagerade medarbetare vilket leder till bättre lönsamhet. Samma sak gäller naturligtvis med nepaleser, indier och kineser. De presterar också bättre i en bra arbetsmiljö. Det finns inga färdiga metoder eller enkla lösningar utan socialt ansvarstagande handlar om att bygga en företagskultur som genomsyras av det. Genom att tro på, ta hjälp av och utveckla lokal kompetens kan man, inte bara hjälpa till att bidra till en hållbar utveckling, utan också driva företag som genererar vinst.

I Sverige finns en institutionaliserad trygghet för de anställda som inte existerar i större delar av världen. Många företag har tagit till sig idén bakom ett bredare socialt ansvar men tyvärr brukar det allt för ofta resultera i policydokument utan handlingsplan. Det är naturligtvis bra att börja någonstans men utan praktisk handling är de meningslösa. För 20 år sedan var det ingen som trodde att man kunde tjäna pengar på miljömedvetenhet, i dag är det en viktig del av affärsidén i många företag. Om 5 år tror jag att samma sak har hänt med socialt ansvarstagande, om inte är det någonting jag tänker verka för.

Jag startade företaget Fair Enterprise Network AB för att fortsätta att bygga företag i fattiga länder utifrån samma värdegrund som Watabaran. I Sverige och i övriga västvärlden arbetar vi med försäljning av de varor och tjänster som produceras i Nepal. Vi arbetar också med att, via föreläsningar och utbildningar, inspirera och motivera andra företag att satsa på etiska frågor. Socialt ansvarstagande kan integreras i företag oavsett branch, det handlar helt enkelt om värdegrunder.

Forum för talare

Juni 2006

Björn Söderberg

Kvinnlig kompetens

Att komma nära ett samhälle innebär också att man ser mer av dess oskrivna lagar och regler. I Nepal är det inte bara de lågkastliga som fastnar i diskriminerande strukturer, de nepalesiska kvinnorna har också mycket svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, trots höga akademiska utbildningar. Ett antal mycket målinriktade nepalesiska kvinnor utbildar sig inom IT, något de får jobba hårt för att lyckas med detta. När de utexamineras går de flesta jobb ändå till männen, ett oerhört slöseri med resurser och kompetens!

Det gav mig idén till nästa företag, WebSearch Professional. Ett IT-företag som är byggt på samma värderingar som Watabaran men som bara anställer kvinnor. Företaget utvecklar webblösningar och placerar dessa överst i sökmotorerna. På mindre än ett år har vi lyckats nå lönsamhet, vilket visar på vad samhället gått miste om i fråga om kompetens.

Det är inte alltid lätt att bryta mot socialt fastställda mönster och företaget har mött en hel del kritik men betydligt viktigare är den positiva respons vi fått från det nepalesiska samhället. Att anställa kvinnor i högstatus yrken skapar förebilder för andra företag men också för samhället. Det visar på att det faktiskt är lönsamt att satsa på utbildning för flickor, något som hjälper till att verka mot diskriminering.

Resursslöseri i Sverige?

Idag pendlar jag mellan Nepal och Sverige och tillbringar växelvis tre månader i vardera land. Jag lever i och mellan två olika kulturer vilket väcker en hel del frågor om vårt svenska samhälle. Vad är det som gör oss så rädda för att misslyckas och för att pröva nya lösningar? Vad har vi för resurser tillgängliga som går till spillo på grund av snäva synsätt?

Forum för talare

Juni 2006

Björn Söderberg

Hur är det till exempel med alla dessa hundratusentals invandrare som förtvivlat söker jobb? De har naturligt nog stor kunskap om andra länder, något som svenska företag skulle kunna dra stor nytta av. Vi lever i en värld där avstånd i tid och rum verkar krympa, där gränser ständigt korsas och företag är mobila. Vi är alla beroende av vår omvärld vilket gör att folk med mångkulturell förståelse borde ses som en guldgruva.

En grundläggande regel jag infört i de företag jag startat är att inga nya förslag eller idéer är dumma. Om vi inte vågar, eller om vi hindras från att tänka i nya banor, sker ingen utveckling. Den som inte misslyckats har aldrig försökt!